

Zkouška náležitě kouzelnické úrovně

Literární seminář

Student: Keša z Borové

Profesor: Niane z Libelusie

Školní rok: Léto 2014

Zadání: Nejrůznější kultury si odjakživa vytvářely nejrůznější soustavy svých božstev. Představme si nyní literární říši, které vládnu bohové a bohyně v podobě literárních žánrů. Jak by vypadali třeba bůh Komiks a bohyně Legenda? Kdo by se dostal na pomyslný „Olymp“ a jakou by měli hierarchii? Jak by ovlivňovali vývoj literatury?

Fantasii u tohoto tématu meze nekladu. Ráda bych však, abyste zpracovala téma umělecky (resp. netoužím po odborném textu), můžete si tedy vybrat jen konkrétní část tohoto tématu a zpracovat ji formou povídky, legendy, atd. Je to jen na Vás.

Vypracování:

Na začátku byla Negramotnost. Vládl zmatek, chaos, písmena poletovala před tupými zraky lidí topících se v nevědomosti. Sestra Negramotnosti, Hloupost a její dcera Závist, to byli jediná, kteří byli spokojeni s daným stavem věcí.

A pak, v jednom okamžiku, který trval den a noc a tak po celá tisíciletí, z hlubin nevědomí povstala Legenda. Lidé se kolem Legendy semkli. Stala se středem jejich rodin, smyslem jejich životů. Účastnila se všech důležitých událostí v jejich životě. Nosila vědomosti otců jejich synům, dědů jejich vnukům. Stala se všudypřítomnou, neboť zjednodušovala život lidem, kteří se začali učit ze zkušeností svých předků. Vyhýbali se chybám otců a dědů, stavěli na tom, čeho všeho jejich předkové již před nimi dosáhli. Neztráceli čas neustálým opakováním chyb, mohli se pohnout vpřed, začali se vyvíjet. Legenda nejen učila, ale i bavila. Vyprávěla o tom, jaký byl svět předtím. Vysvětlovala nejrůznější situace, se kterými si lidé nevěděli rady. Když někdo něco nechápal, už tu nebyla Hloupost, která by z jeho nevědomosti těžila. Legenda vysvětlila, co bylo třeba. Lidé ji uctívali a zdálo se, že tomu tak bude na věky.

Negramotnost, Hloupost a Závist těžce nesly nové pořádky. Lidé je uctívali stále méně, vyháněli je ze svých životů. I řekla Negramotnost: Za všechno může Legenda. Když tu zničíme, lidé si nás budou opět vážit, jako dřív.

Hloupost: To bude skvělé. Nebudou znát pravdu a zase budou hloupí. Budou nás uctívat a my se budeme mít skvěle. Jen považte, co obětí nám budou přinášet, budeme zase bohaté.

To se nelíbilo Závisti. Tedy, ne to, že by ji lidé opět uctívali a přinášeli jí oběti. Měla nepříjemný pocit, že Negramotnost a Hloupost si chtějí nechat všechny ty oběti a pocti pro sebe a na ní nezbyde nic. Začala přemýšlet, jak na ty dvě vyzrát.

Přišla na skvělý nápad. Sama jím byla nadšena. Plácala se po rameni, jak chytře to vymyslela. Odešla mezi lidi a začala jim našeptávat, že jejich sousedé mají mnohem lepší dobytek, mnohem větší dům, mnohem krásnější ženu. A že za to všechno může Legenda.

Jenže lidé jí neuvěřili. Nebyli již tak hloupí, aby na něčem podobném uvěřili. Proto Závist vyhnali, halasně ji hnali po břehu jarní rozbouřené řeky, aby ji nakonec utopili.

Ovšem semínka, ta zůstala.

Negramotnost a Hloupost mezitím zjistily, co Závist provedla. Vřelo to v nich vzteky. Nejen proto, že se rozhodla je takto obejít, ale také proto, jak hloupě to všechno nastrojila. Měla přece tušit, že teď nebude tak snadné lidi ovládnout, když jim pomáhá Legenda.

Rozpoutal se boj. Zuřil ve vzduchu, na zemi i ve vodě. Hloupost ovládla mysl lidí a Závist zasela nepřátelství mezi lidmi. Ale pořád tu byla Legenda. Ta, která lidem říkala, že byly doby, kdy Hloupost a Závist byly na ústupu, a lidem se vedlo lépe. Čím víc Hloupost drtila chabá lidská vědomí, tím častěji si Legenda nacházela způsob, jak lidem říci, že bylo lépe. Nakonec Legenda zvítězila, avšak její vítězství je křehké. Dodnes jsme svědky, a to na mnoha místech, vítězství Negramotnosti a Hlouposti. I děti Závisti se rozběhly po světě a žijí tu mezi námi.

Běžela léta, staletí, Legenda se opět pevně usídlila v lidských životech. Stala se zdrojem poučení, výuky. Začala stárnout. Objevily se hlasy volající po změně. Že se svět mění a to, co se vypráví, už není pravda. Ale Legenda trvala na svém. Připomínala lidem, co všechno pro ně udělala. Ptala se, jak jinak se chtějí učit, když ne z legend. Jak jinak se chtějí vyvarovat chyb předků, když nebudou poslouchat Legendu? Na to jí lidé neuměli odpovědět, což ovšem neznamená, že by se vzdali svých námitek. Jen se více zarputili. Legenda byla smutná. Tušila, že se blíží její konec. Nevěděla, jak tomu

zabránit. Přitom tak moc chtěla! Nejen proto, že se jí líbilo, jak ji lidé uctívají, jak dbají jejích slov, jak naslouchají jejímu vyprávění. Dokázala si přiznat drobet samolibosti a pýchy. Ale bylo tu něco, co ji trápilo mnohem víc, než ztráta uctívačů. Byla z hloubi duše přesvědčena, že bez její pomoci budou lidé ztraceni tak, jak tomu bylo dřív. Ji nechtějí a nebude tu nikdo, kdo by je mohl dál učit.

Ze tmy, která se pomalu začala stahovat kolem Legendy, vzešel Kipu. Někteří říkají, že je to syn Temnoty a Legendy, jiní zas, že ho Legenda sama vytvořila ze svého smutku a svých obav. Ať tak či onak, Kipu žil u své matky a učil se všemu, co vyprávěla. Jenže pořád to nebylo ono. Chápal lidi, jejich nespokojenost s Legendou, stejně tak ovšem rozuměl trápení své matky. Proto hledal řešení. Věděl, že by jistě bylo rozumné, aby se lidé sami mohli nějak podílet na svém učení. Dlouho trvalo, než ho napadlo, jak. Odešel od Legendy a začal žít s lidmi. Učil je, ale úplně jinak, než Legenda. Učil je zaznamenávat si své vlastní příběhy, své vlastní zkušenosti. Vytvořil lidem písmo. Protože to však byl dobrý, hodný syn, nechtěl svou matku Legendu opustit úplně. Proto jím vytvořené písmo potřebuje ke správné interpretaci ústní výklad.

Opět běžela léta. Lidé se naučili zaznamenávat své úspěchy, neúspěchy, životní zkušenosti i získané znalosti. Stále však byly tyto písemné záznamy opředeny Legendou, která usnadňovala pochopení starých záznamů a zpřístupňovala je stále novým čtenářům. Legenda byla v té době spokojená. Nejen proto, že se jí podařilo, spolu se synem Kipu, najít nový způsob, jak se o lidi starat, ale také proto, že to vypadalo věčně. Jenže věčně netrvá nic. Tím, že Legenda ve svou věčnost uvěřila, potvrdila domněnky o své omylnosti.

Legenda odešla, i Kipu se vytratil. Nastaly nové časy, nové zvyky, nová pravidla. Lidé běžně používali písmo a začali vytvářet nové bohy. Jejich jména a jejich osudy nejsou známa. Ukrývají se v písečných dunách, pod tunami kamenných kvádrů, slunce nesvítí do jejich tváří. Patří temnotě, smrti.

Jenže lidé a písmena potřebovali své bohy, proto byli šťastni, když se objevili noví. V jejich čele stanuli Román a jeho žena Encyklopedie.

Lidé uctívali své bohy, ale bylo to neohrabané uctívání. Obsáhlý Román a těžko pochopitelná Encyklopedie. Bylo to obtížné, lidé nechápali, co od nich jejich bozi očekávají, netušili, jak je oslavovat, jaké oběti jim přinášet. Nakonec to dopadlo tak, že se od svých těžko pochopitelných bohů začali odklánět. To byl okamžik, kdy se znovu k moci s velkou silou dostala Negramotnost. Jak ta si libovala! Na tento okamžik čekala celá staletí, ba i tisíciletí.

Spolu s Negramotností se objevily verše doprovázené hrou na lyru. Nic nepřinášely, jen potěšení. Nic neučily, jen umožňovaly přežít nudu nicnedělání. Pak přišlo Drama. Drama bylo nespokojené s vládou Negramotnosti, snažilo se lidem připomenout, jaké to bylo dřív. Tak, jako kdysi bojovala Legenda, začal nový boj.

Román s Encyklopedií dlouho přemýšleli, co by se mělo stát. Nelíbilo se jim, že je lidé přestávají uctívat, byť jen proto, že jim nerozumí. Děsila je agresivní vláda Negramotnosti a potěšila snaha Dramatu o nápravu. Lámali si hlavu, jak mu pomoci, neboť jim bylo jasné, že když nezakročí teď, už nikdy se s Negramotností nevypořádají. Z jejich urputného zamyšlení se zrodila Bajka, Pohádka, Pověst a dvojčata Báje a Mýty. To proto, že ne každý člověk chápal stejně dobře a stejně rychle, jako člověk jiný. Proto si tyto první děti Románu a Encyklopedie rozdělily své lidi, každý se věnoval lidem trochu jiným způsobem.

Negramotnost zuřila. Spojila se s Hloupostí a porodila hned několik dětí. Komiks byl prvorozeným synem a Negramotnost na něj byla náležitě pyšná. Jakmile dokázal existovat sám, bez její pomoci, vyslala ho mezi lidi. S ním pak mezi lidi přišli všichni ti pavouci, kočky, netopýři, rosomáci. Komiks byl horkým trumfem v tomto boji na straně Negramotnosti. Lidé, kteří jej začali uctívat, opustili ostatní bohy, kteří pro ně ztratili přitažlivost.

Když Román s Encyklopedií viděli tento vývoj, rozhodli se, že musí mít víc dětí. Vliv Komiksu, úcta, kterou mu lidé projevovali, nadšení, s jakým ho lidé uctívali, je děsily. Tušili, že se zrodil strašlivý nepřítel, který, s pomocí Hlouposti, ovládne svět. Bylo třeba nutně něco vymyslet, aby se mu to znemožnilo. A tak se narodil Epigram, který se stal důstojným protivníkem Komiksu. Má ovšem oproti Komiksu zásadní nevýhodu. Musíte ho pochopit, abyste ho mohli uctívat. Což je, zřejmě, problém všech dětí Románu a Encyklopedie. Asi neumí vytvořit nic, co by Hloupost mohla pochopit. Pak je těžké chtít cokoli změnit. Přesto se rozhořel nový boj, tentokrát Komiksu a Epigramu. Je známý popis jejich souboje, kdy šlo o co nejlepší zpodobnění jejich vzájemné nevráživosti. Zatímco Komiks přinesl mnoho obrázků, Epigram použil tři slova. Jenže určení vítěze pak záleží na výkladu. Někteří se domnívají, že Epigram akorát blábolí, zatímco Komiks zadané téma pojal téměř umělecky. Jiní říkají, že Komiks a jeho umělecké zpracování čehokoli lze použít akorát tak vy-víte-kde a vy-víte-k-čemu, zatímco v Epigramu zaznívá vtip, inteligence a osobitost.

Boj trval dlouho a vítězství Románu, jeho ženy Encyklopedie a jeho dětí, dosud není jednoznačné a zcela definitivní. Je třeba stále bojovat, což si Román dobře uvědomuje. Je to boj nesmírně obtížný. Negramotnost a Hloupost stále chodí mezi námi a zdolat je prostřednictvím písma ve chvíli, kdy lidé odmítají číst, je nadlidský úkon. Ostatně proto jsou to bohové a nezbývá než doufat, že svůj boj jednou vybojují a jejich vítězství

bude trvalé. zdá se však, že tato víra nemá reálný základ. Tak, jako každá jiná víra, ta jediná správná.

Totíž, jen tak, mezi námi, jsem skeptik. Na straně Komiksu se totiž objevil strašlivý spojenec v podobě mudlovských pohyblivých obrázků. Je smutné, že lidé uctívají ty, kteří propůjčili svou tvář Komiksu. Je smutné, když tito otroci Komiksu dávají veřejně najevo svou nevzdělanost a neochotu číst. Když otrok Komiksu zakopne o klasické dílo a na otázku moderátora, zda jej četl, odpoví: blázníš? Vždyť to má asi pět set stránek... a ještě smutnější je, když po takové odpovědi následuje uznalý potlesk vyznavačů Komiksu.

Lze jistě namítnout, že i dobří bohové mohou využít moci Kamery. Jenže koho dnes zaujme sebelépe natočené klasické dílo, které je, ve srovnání s „díly“ dnešní doby zdouhavé, nudné, nezáživné, naprosto k ničemu. Jakmile Karkulka nepostrhne celou vlčí smečku a rodiče nepošle do vězení za to, že ji nechali jít samotnou nebezpečným lesem, a hajného za to, že se ji pokusil znásilnit, nikoho to nezajímá.

Dnes už nemáme klasické bohy. Božství je dnes něco, co je na prodej. Bohem se tak stává reklamní leták (protože nabízí slevu), návod na použití (abychom do mikrovlnky nestrčili kočku), sportovní přehled na poslední stránce novin. Bohové románu, eposu, romaneta či novely pozvolna mizí v propadlišti dějin. Odchází tak, jako kdysi odešla Legenda. Co mělo vést ku prospěchu, přináší úpadek. Co má víc než pár stránek je příliš dlouhé na to, aby zaujalo. Co má víc textu než obrázků, je příliš složité. Co má víc, než jednu dějovou linii... darmo mluvit. Ve skutečnosti to vypadá, že nakonec zvítězí Negramotnost a Hloupost. A Závist? Ta je všudypřítomná.